

kotarro

Foto-inkesta**Bidegorriak**

Lizarran badago bidegorri bat bizikletaz ibiltzeko, Trenbideko Zubian dagoena. Bidegorriak bizikletabideak izaten dira, ibilgailu hauentzat espreski eginak.

Lizarrako zenbait euskaldunengana jo dugu gai honen inguruan galdera batzuk egiteko:
 A.- Bizikleta zertarako erabilten duzu?
 B.- Lizarrak zer abantaila eta eragopenean ditu bizikletaz ibiltzeko?
 D.- Zer egingo zenuke bizikletazleen ibilaldiak errazteko?

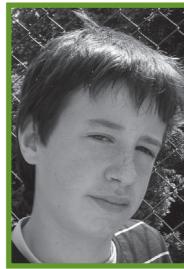
Hemen dituzue haien erantzunak.

Miguel Abarzuza

A.- Garraibide bezala erabilitzen dut. Lizarran distantziak hurbilak dira eta ez da kotxerik behar. Lizarrako jendeak kotxeak errazegi hartzen du, baita ojiga erostera joateko ere.

B.- Bizikleta nahi duzun tokian aparka dezakezu eta Lizarran ez da goraik aparkatzeko tokirik. Gainera, orain kaleak peatonalizatzen ari dira. Kotxeak nagusi dira Lizarrako kale eta errepidean eta umeeikin lasai ibili nahi baduzu Llanosetara joan behar duzu.

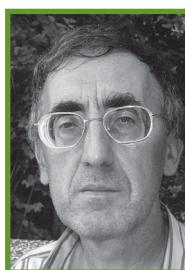
D.- Bidegorri onak jarriko nitzuek eta kotxegidariei errespetoa eskatuko nieke; ez dezatela pentsa bizikletaz ibiltzen garela pobre garela, hiri garbia nahi dugulako baizik.

Iñaki Elkano

A.- Llanosetako skatera joateko erabilitzen dut eta hirian zehar ibiltzeko ere bai. Nirea pistarako bizikleta da.

B.- Lizarrak skatera pista badu eta hori abantaila bat da. Eragopenean, aldiak, bidegorriak ez izatea.

C.- Bidegorriak egingo nitzuke, daudenak bakarrak Valdelobosen eta Trenbideko Zubian daudelako.

Enrique Arriaga

A.- Garraibide bezala. Ni bizikletazalea naiz, ez karrerista. Normalki baratzera oinez edo bizikletaz etortzen naiz.

B.- Abantaila gutxi daude. Trenbideko Zubian bada 20 metrotako bidegorri bat eta Valdelobosen pikka bat hobetu da marra margotu eta gero. Bainan zirkulazio arauak ezagutzen behar dira, bakoitzak nondik joan behar duen jakiteko eta lehentasuna zeinek dukan jakiteko: oinezkoek preferentzia dute. Bestalde, Lizarran leku laukak ere badauke bizikletaz ibiltzeko: Lizarrako guneak Llanosetan ikasi dugu bizikletaz ibiltzen.

C.- Bizikletabideak edo bidegorriak hedatu beharko lirateke Lizarra osotik. Bizikletaren eguna ospatzeari ongi dago, baina gutxienetan hilero egin beharko litzateke geroz eta onartuago izateko bismodu hori.

Luisfer Etxeberria

A.- Garraibide bezala enkarguak egiteko erabilitzen dut. Lizarrako erdialdetik eta Merkatondoren barna batez ere. Aiegira joan etorriak egiteko ere erabilitzen dut.

B.- Toki lauak dira abantailarik handiena: erdialdea, Zelaieta, Zaldia eta Valdelobos. Aldapak, berri, eragopenean nagusia: Lizarra auzorako igoera eta Aiegira aldapa bereziki.

C.- Denek ahaleginak egin beharko genituzke bizikletarekin alde: praktikoak, osasungarria eta garbia raultzatzeko (bidegorriak, aparkalekuak, heziketa programak, prestakuntza teknikoa, informazioa, seguritatea, etab.).

BILTOki TABERNA BATZOKI

Plaza Santiago, 2
Tel. 948 552 808

31200 ESTELLA-LIZARRA

SCHERZO

ESCUELA DE MUSICA
MUSIKA ESKOLA

Matrikula: ekainaren 25etik 29ra.
Tel. 948 54 68 67

**Montejurrako txoriak,
Montejurra laket**

Mariziri

Estella edo Lizarra

Amezkoko, Deierriko eta Gesalazko herri gehienetan aurkitzen dugun toponimoa duze Estella bidea. Batzuetan Estellabidea bilakatuta, bertzean hitz konposizioa: Estellabidegaina, Estellabidebitarte. Gentilizioa ere badugu: Estellar soroa (Goiano, 1992).

Euskaltzaindiak dioenez, euskal toponimoa dugu euskal jatorrizko zein, erdal jatorria izanik ere, hizkuntzak bere sistemaren txertatu duena. Goitiko adibideek bigarren kasu honen adierazle garbiak dira.

Gehienak dokumentaturik agertzen zaizkigu eta aspaldikoak dira, 1540an Estellabidebitarte aurkitu dute Lezaunen. Hala ere, zenbait herrian biziak dira: Gorozinen, Lakanaren, Errezun eta Allozen Estellabidea karrika aurkituko duzue. Kontuan hartu behar dugu toponimoak hizkuntzaren fosilak direla eta agertze datuak baino errealitate zaharragoa isolatzen dute la normalean. Hemen euskaraz hitz egin zela toponomiak frogatzeko, bertsak bertze, toponimoak baitira hiztunek bere hizkuntzan jarritako toki izenak.

Ez dakigu noiz egin zuten euskal hiztunek Lizarra > Estella izen aldaketa. Ez da dudarik, dokumentazioak hala frogatzeko duelako, Estella Lizarra zegoen kokagunean ezarri zela, baina populazio berriak Lizarra zaharra irentsi zuen. Ez, ordea, toponimoa, bizi-bizirik iran bai gaur arte Lizarra auzoa izendatzeko.

Pello Etxanizek Lizarrako euskarra liburuan dioen bezala, Estella Lizarra bezain izen euskaldun da. Dokumentazioa ezezik, orain arteko euskaldunen usadioa horren frogak garbiak dira denean, era guztiak neurriak hartu beharko lirateke bizikletaren kultura bultzatzeko (bidegorriak, aparkalekuak, heziketa programak, prestakuntza teknikoa, informazioa, seguritatea, etab.).

Koldo Mitxelenak Textos arcaicos vascos-en honela azaldu zuen:
 "... Fray Diego Estellakori, Munduko harrokeriaren tratatua-ren idazleari, handikeria iruditu zitzzion familiaren armarrak errana, anaiari bertze batez aldatzea proposatu baitzion..."

Garibaik aldiak, gauza arruntak atsegain izanik berritasunak gaitzesten dituztenen ahotan jartzen zuen..."

Argitaratzen du:
Lizzarrako GAREAN Euskaldunon Elkartea

Navarro Villoslada, 1 - 4.E
31200 Lizarra - Nafarroa

Tel. 615 752 842

Diseinua eta maketazioa:
 Chapitel Komunikazioa
 Lege gordailua: NA. 1986-2007
 Ale kopurua: 1500

kotarro

O. zenbakia

Zergatik "Garean"?

**0.
zbk.**

kotarro

2007ko ekaina

debaldeko alea

Aurkezpen festa**Egitaraua:**

11:00 - 11:30
 Gizarte ordezkariei aurkezpena Fray Diego Kultur etxearen.

11:30 - 12:30
 Estellerriko herritarrei aurkezpena San Nikolas plazan: musika, hamaitakoa...

12:30 - 13:30
 Kalejiria Lizarrako kaleetan barna: batukada, trikitilaria, hankapaloak, euskal kantuak...

13:30etik aurrera
 Irri-dantzak Santiago plazan.

Garean jaio da!!!

Euskaldunon Elkarte bat sortu dugu Lizarran. Gauzak egiten hasi gara jadanik. Adibidez aldizkari hau, Kotarro.

Euskaldunon Elkarte hau lan egiteko sortu dugu. Ez da, beraz, lagunarteko elkartea gastronomiko bat. Horri bai, lanerako bileretan beti dago norbaitek etxearen prestatutako mokau goxoa.

dago euskaraz aritzeko. Eta horixe izanen da Euskaldunon Elkartearen lana: euskara erabilak ahal izateko aukerak sortzea adin guzietako jenderentzako.

Ni Lizarrara etorri aurretek sorterran bizi nintzelarik, Goizuetan, bertako leku izenak edo toponimoak jaso nintzen Goizuetarren

ahotik, gehienak baserritar eta artzaia. Esperientzi horren ondoren, Lizarrara etorri nintzenean hunkituta gelditu nintzen Estellerriko herrien izenekin: abarra, iguzkia, zubia, harana, mendia, iturria, artea, haritza, zabal, lizarra, etab. agertzen ziren herri izenetan. Beraz, euskaraz inguratuta nengoa ikusi nuen. Nolabait eta poetikoki esateko, lurraldeko hitz egiten hasi nintzen. Eta ondorioztatu nuen euskaraz dela Estellerriko hizkuntza naturala. Eta honek euskarari estatus berezi bat ematen dio Estellerriean.

Bazela garaia, ordua ailegatu dela, horixe sentitu dugu Euskaldunon Elkartera sortzea erabaki dugun. Zeren eta Lizarran gaur egun badago euskaraz dakiene jende kopuru politik bat, baina eskola, ikastola edo euskaldegiko girokotik kanpora aukera gutxi

Honengatik guztiarenengatik hartu dugu era-baki sendo bat Euskaldunon Elkartera bildu garenok: euskal kulturari turboa sartu behar diogula, euskara erabiliztearen turboa; dakigun barra-barra erabiltzeko eta ez dakinak ikastera animatzeko.

Garean jota

Aurkezpen egunerako prestaturiko jota da hau, elkartearen mezua lau haizeetara zabalduko du Marta Morenok

**Estellerriko euskaldunak
izan tzirelako gara
garean garean legez
izanen dira baikara**

abesteko
**Izan tzirelako gara
Estellerriko euskaldunak
izan tzirelako gara
garean garean legez
izanen dira baikara
izanen dira baikara
Estellerriko euskaldunak**

kotarro

Euskaltegiko sagua

Euskaltegiko saguak Lizarrako Beinat Etxepare Euskaltegiaren berri emanen digu Kotarro aldizkarian. Ikastaroak, ekitaldiak, berriak, ikasleen lanak, arketak, jolasak... Hori dena eta saguari bururatzentz zaion guztia sail honen bitarbez ezagutuko dugu.

Lehenik, urtero bezala AEK-k irakasle berriak prestatzeko beharra jakinaraz digu. Horregatik, glotodidaktika ikastaroak antolatuko ditu.

Hona hemen deialdia:

Kaixo, lagun guztiak langile ta ikasle euskalduna bazara baita euskalzale zuen bila gabiltza adi irakurle ez egin guri kale izan irakasle!

GLOTODIDAKTIKA IKASTAROA

Iraialaren 3tik 28ra

Izena eman:
Errekoletak 16 behea
IRUÑEA
tel. 948 220 213
nafarroa@aeknet.net

2007ko UDARAKO ESKAINTZA

1A MAILATIK AURRERA (3. URRATSETIK AURRERA) ARANTZAN EDO FORUAN

Uztailaren 2tik 15era
Uztailaren 16tik 29ra
Uztailaren 30etik abuztuaren 12ra
Abuztuaren 13tik 26ra
Iraialaren 3tik 16ra
2 aste. 90 ordu. 442 euro.

FAMILIA BARNETEGIAK ADUNAN EDO BERRIZEN

Uztailaren 2tik 15era
Uztailaren 30etik abuztuaren 12ra
2 aste. 90 ordu.
Helduak: 466 euro; haurrek: 280 euro

BARNETEGI IBILTARIA, BIZIKLETAZ EUSKAL HERRIAN ZEHAR

Uztailaren 28tik abuztuaren 12ra
16 egun. 390 euro

MAILA GUZTIAK, UREPELEN

Uztailaren 2tik 13ra
Uztailaren 30etik abuztuaren 10era
12 egun. AEKko ikasleentzat: 520 euro (langabetuentzat: 370 euro); besteentzat: 560 euro (langabetuentzat: 410 euro)

XIBERERA IKASTAROA

Uztailaren 30etik abuztuaren 3ra
5 egun. AEKko ikasleentzat: 260 euro. Besteentzat: 280 euro

Egi-egia...

Kotarrokumea

Egi-egia sudurraren ondoan begia...

ZPK atentzia ematen duen zenbait lege ekarri digu bere agintealdian, hala homosexuaren ezkontzeko eskubidea nola emakumeen parekidetasuna. Aurrera pausauak dira askoren iritziz.

Lizarra alderdien hautagai zerrendetan ere legea bete da. Nola ez bada. Emakumeak eta gizonak parean, eta ez aurrez aurre, parean hobe. Lehenbiziko bortz hautagaien artean bi emakume kokatu beharra, gizon-emakumeek nahi eta nahi ez... A zer arazoa zenbaitentzat, eskerrak, esaerak eta esamesek diotenez, legeak trampa ere badakrren...

Gezur-gezurra ipurdiaren ondoan sudurra...

Emakumeekiko bete da, itxuraz. Bada ordea bertze kolektiborik parekidetasuna hartuko lukenik. Noizko euskaldunen parekidetasuna? Parekidetasunik gabe, ordezkapen xumea ere hartuko luke Lizarra euskaldungoak.

ZPri eskatu beharko zaio?

Ba ote da ezer okerragorik —eskubideez ari garelari— emakumea eta euskalduna izatea baino?

Handik behera okotza, azkena eterri dena ipurmotza

Bai, bada egoera okerragorik: emakumea eta etorkina. Gehienek ez dute bozka emateko eskubiderik. Gizek ere ez. Horietako batzuk, bertakoekin ezkondu direlako edo, bozka eman dezakete, baina oso guti dira. Zenbat etorkin daude hautagaien artean, hautatuen artean? Agian bozka emateko eskubidea denei zabaltzen zaienean zerrendak kolorez beteko dira.

**LIBURUDENDA
INO
PAPERDENDA**

Kale Nagusia, 78 - Kale Antxo Ramirez, 2
Tel. eta fax: 948 550 383 - LIZARRA

**KATXETAS
taberna**

Estudio de Gramática, 2
31200 Lizarra- Nafarroa

Tel. 948 550 010

Gazteen txokoa

Gaur, gure geroa garatzeko gai gara gazteok.

Lizarra Gazte Asamblea

Nafarroan euskarak pairatzen duen egoera ezegonkor eta kezkagarri hau bideratzen salatzea, Lizarra gazte asanbladaren konpromisoa ere bada; horregatik animatu gera aldizkari honetan gure ikuspuntua, zein haren argudiapena espasotzera.

Espero dugu aldizkari hau urrun heltzea; herriaren errealitatea azaltzeko, herria baita idzikaririk hoberena. Zorte on eta aurrera.

Idatzi positibo, alai eta zoragarri bat idaztea nahiko genuke, baina nafar agintariekin mantentzen eta bideratzen duten bidearen aurrean, salaketa baino ez zaigu gelditzen. Gazteriari, euskariar bezala, mugapenen bidez, irtenberrik gabeko kale batera zuzendu nahi gaitute. Askotan dira oztopoak, asko mugapenak, baina asko gara haien irrazionaltasun maila handia antzematen dugunok.

Hain izenak aipatzea merezi dute, UPN-k eta CDN-k, baita PSOE-ek ere, argi utzi baiutte no lako politika eraman nahi duten. Alde batetik, herriak nahiz auzoak biziz, kolorez eta kritikotasunetx beteteko lan egiten duten eta autogestio asanblearioaren bitartez geroa jorratzaren duten gazte asanbladarik ez dituztela nahi, argi eta garbi erakutsi dute. Gaztetxeek pairatutako desalojo kopuru kezkagarria, asanbladak burututako ekintzen aurrean entegabeko oztopatzea, traben bidez baliaturiko mespretxuak, atxiloketak, epaiaketa... etab. Luze bat dira horren erakusle zuenak.

Bestalde, gazteoi zuzendutako politikak, penagarria bezain hipokrita da (esku batetan betiko hitz politik erabiliz eta bestearen errepressoaz bideraturiko ukapen trinkoa). Gazteontzat izateko aukera ukatu zuten. Gaztetxeen asanbladatzen biltzen garenean askotan harrigarriak egiten zaizkigu. Ezker Batuaren mitinetan esaten dena ("beste mundu bat posiblea da"), guk dena publicoak izatea nahi dugu, etab. eta guk baietz posiblea dela esaten diegu baina non da posiblea? Beraien esangue dute, Txinan, Venezuelan, Kordoban... baina Lizarra

rua da. Onartezina iruditzen zaigu, haien estatu demokratikoan, gazteok lanetza eta ilusioz eraikitako, beharren heineko alternatiba soziala mespretxatzea, oztopatzea eta erasotzea, baina zoritzarrer obitura gaude.

izan zuten aukera beraien konpromezuak aurrera eramateko, gazterien zinezgotzia zeukan eta zer egin zuten enpreta privatu bat gestioa eman, ueste dut zuekin ez dela mundua asko aldatu... gurezako hipokrita hutsak bueltatu ziren.

Jada 11 urte baino gehiago pasa dira gazte asanblada sortu zenetik, guk ere badakigu jendarte honetan gauzak aldatzea zaila dela baina guk Lizarra gazte askoren laguntzaz utopia zena egi bihurtu dugu, autogestioa eta asanblada izango dira herri hau aldatzeko geratzen zaizkigun baliabide bakarrak.

Adibide on bat pinupe gaztetxeen egiten ari garen lana da, elkarlanaz bidea errazago egiten da, horregatik beti aitek zabalik izango dira edozein gazte edo kolektibori. Lizarra pinupe gaztetxea herriarena eta herriarentzat bideratua baitago.

